

Regeringens proposition

2000/01:144

Skatten på vin

Prop.
2000/01:144

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 juni 2001

Lena Hjelm-Wallén

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att skatten på vin samt andra jästa drycker än vin och öl sänks med 18,8 procent från den 1 december 2001.

Kommissionen överlämnade den 28 februari 2000, i enlighet med artikel 226 i EG-fördraget, en formell underrättelse till Sverige angående de svenska punktskatterna på öl och vin. Enligt kommissionens uppfattning överträder Sverige, genom sitt sätt att beskatta öl lägre än vin, förbudet för medlemsstaterna i artikel 90 att indirekt genom beskattning missgynna varor från andra medlemsstater. Regeringen har i svar till kommissionen förklarat sig beredd att överväga en sänkning av skatten på vin.

Den 12 juni 2001 beslutade kommissionen att sända ett motiverat yttrande till Sverige i detta ärende (andra steget i det formella överträdelseförfarandet enligt artikel 226 i EG-fördraget). Om en tillfredsställande ändring av de svenska skattebestämmelserna inte gjorts inom två månader efter mottagandet av det motiverade yttrandet, får kommissionen överlämna ärendet till EG-domstolen. För att undvika en domstolsprocess föreslår regeringen nu en sänkning av skatten på vin.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring av lagen (1994:1564) om alkoholskatt	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel.....	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.	7
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Skatten på vin, m.m.	8
5	Effekter för de offentliga finanserna, m.m.	10
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 juni 2001	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2000/01:144

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt
2. lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel
3. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring av lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatt skall betalas för vin som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 om alkoholhalten uppkommit enbart genom jäsning och

1. alkoholhalten överstiger 1,2 volymprocent men uppgår till högst 15 volymprocent, eller

2. alkoholhalten överstiger 15 volymprocent men uppgår till högst 18 volymprocent och vinet producerats utan tillsatser.

Skatt tas ut per liter för

drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 9,34 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,80 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 18,98 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 27,20 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent med 45,17 kronor.

För vin med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 7,58 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 11,20 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 15,41 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 22,08 kronor, och för

4 §²

Skatt skall betalas för andra jästa drycker än vin eller öl som hänförs till KN-nr 2206 samt sådana drycker som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 3 §, om alkoholhalten överstiger 1,2 men inte 10 volymprocent eller om alkoholhalten överstiger 10 men inte 15 volymprocent under förutsättning att alkoholhalten uteslutande har uppkommit genom jäsning.

Skatt tas ut per liter för

drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 9,34 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 7,58 kronor,

¹ Senaste lydelse 1998:595.

² Senaste lydelse 1998:595.

drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,80 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 18,98 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 27,20 kronor.

För andra jästa drycker med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 11,20 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 15,41 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 22,08 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för fall då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel

Prop. 2000/01:144

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³

En enskild person som har förvärvat nedan angivna alkoholdrycker eller tobaksvaror och som själv transporterar dem till Sverige från ett annat EG-land, för sitt eller sin familjs personliga bruk, skall, om inte annat följer av 2 §, betala skatt med

196 kronor/liter för spritdryck,

45 kronor/liter för starkvin,

27 kronor/liter för vin,

22 kronor/liter för vin,

8 kronor/liter för starköl,

88 öre/styck för cigaretter,

56 öre/styck för cigariller och cigarrer och

630 kronor/kg för röktobak.

I denna lag förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent och

cigarill: cigarrer med en högsta vikt av 3 gram per styck.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för varor som har förts in till Sverige före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2000:544.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Prop. 2000/01:144

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. skall ha följande lydelse.

4 kap.
3 §⁴

Nuvarande lydelse

Tull och skatt enligt 1 § skall utgå med följande belopp.

	tull	skatt
Spritdryck	4 kr/liter	253 kr/liter
Starkvin	2 kr/liter	67 kr/liter
vin	1 kr/liter	38 kr/liter
Starköl	3 kr/liter	14 kr/liter
Cigaretter	34 öre/styck	122 öre/styck
Cigarrer	86 öre/styck	143 öre/styck
Röktobak	428 kr/kg	1 003 kr/kg
Snus	104 kr/kg	227 kr/kg

Föreslagen lydelse

Tull och skatt enligt 1 § skall utgå med följande belopp.

	tull	skatt
Spritdryck	4 kr/liter	253 kr/liter
Starkvin	2 kr/liter	67 kr/liter
vin	1 kr/liter	31 kr/liter
Starköl	3 kr/liter	14 kr/liter
Cigaretter	34 öre/styck	122 öre/styck
Cigarrer	86 öre/styck	143 öre/styck
Röktobak	428 kr/kg	1 003 kr/kg
Snus	104 kr/kg	227 kr/kg

Denna lag träder i kraft den 1 december 2001. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för varor som dessförinnan anmälts eller borde ha anmälts till tullförfarandet övergång till fri omsättning.

⁴ Senaste lydelse 1998:1684.

Kommissionen överlämnade den 28 februari 2000, i enlighet med artikel 226 i EG-fördraget, en formell underrättelse till Sverige angående de svenska punktskatterna på öl och vin. Enligt kommissionens uppfattning överträder Sverige, genom sitt sätt att beskatta öl lägre än vin, förbudet för medlemsstaterna i artikel 90 att indirekt genom beskattning missgynna varor från andra medlemsstater. Regeringen har i svar till kommissionen hävdats bl.a. att en beskattning som relaterar till alkoholhalten i drycken, med hänsyn tagen till gällande minimiskattekrav, inte kan anses innebära någon överträdelse av artikel 90. I svaret medgavs dock att det sedan ölskattesänkningen den 1 januari 1997 föreligger viss skillnad mellan beskattningen av öl och vin, även räknat per volymprocent. Regeringen har i svaret förklarat sig beredd att överväga en sänkning av skatten på vin så att skatten per volymprocent på vin i den mest sålda kategorien överensstämmer med skatten per volymprocent på starköl.

Den 12 juni 2001 beslutade kommissionen att sända ett motiverat yttrande till Sverige i detta ärende (andra steget i det formella överträdelseförfarandet enligt artikel 226 i EG-fördraget). Om en tillfredsställande ändring av de svenska skattebestämmelserna inte gjorts inom två månader efter mottagandet av det motiverade yttrandet, får kommissionen överlämna ärendet till EG-domstolen. För att undvika en domstolsprocess avser regeringen nu att föreslå en sänkning av skatten på vin.

Synpunkter har under hand inhämtats från Alkoholinspektionen, Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen, Riksskatteverket, Tullverket och Systembolaget AB vilka inte har haft något att invända mot förslaget att sänka skatten på vin.

Lagrådet

Lagförslagen är av sådan lagtekniskt enkel beskaffenhet att lagrådsgranskning inte erfordras.

4 Skatten på vin, m.m.

Regeringens förslag: Skatten på vin samt andra jästa drycker än vin och öl sänks med 18,8 procent från den 1 december 2001. Detta innebär att skatten på vin med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent sänks från 27:20 kronor per liter till 22:08 kronor per liter. Samtidigt görs en motsvarande justering av de skattebelopp som tas ut för dessa produkter vid privat införsel från annat EU-land respektive import från tredje land.

Skälen för regeringens förslag: Genom riksdagens beslut sänktes den svenska ölskatten den 1 januari 1997 på grund av problem med betydande gränshandel av danskt starköl. Gränshandeln hade vid denna tidpunkt antagit så stora proportioner att det enligt regeringens bedömning var

nödvändigt att vidta motverkande åtgärder (prop.1996/97:1, s. 196). En följd av skattesänkningen på öl var att öl kom att beskattas lägre än vin.

Kommissionen överlämnade den 28 februari 2000, i enlighet med artikel 226 i EG-fördraget, en formell underrättelse till Sverige angående de svenska punktskatterna på öl och vin. Enligt kommissionens uppfattning överträder Sverige, genom sitt sätt att beskatta öl lägre än vin, förbudet för medlemsstaterna i artikel 90 att indirekt genom beskattning missgynna varor från andra medlemsstater. Kommissionen har bett Sveriges regering att inkomma med sina synpunkter i ärendet. Regeringen har i svar till kommissionen hävdad bl.a. att en beskattning som relaterar till alkoholhalten i drycken, med hänsyn tagen till gällande minimiskattekrav, inte kan anses innebära någon överträdelse av artikel 90. I svaret medgavs dock att det sedan ölskattesänkningen den 1 januari 1997 föreligger viss skillnad mellan beskattningen av öl och vin, även räknat per volymprocent.

Av alkoholpolitiska skäl har beskattningen av alkoholdrycker i Sverige under lång tid varit starkt relaterad till alkoholstyrkan i drycken. En alkoholdryck med högre alkoholinnehåll har beskattats mer än en dryck med lägre alkoholinnehåll. När Sverige blev medlem i EU var skatten per volymprocent på öl med en alkoholhalt över 3,5 volymprocent och skatten per volymprocent på vin med en alkoholhalt på 11 volymprocent i det närmaste densamma. Så hade förhållandet varit även innan medlemskapet. Ölskattesänkningen 1997 ändrade denna relation. Något skäl att inte återställa den tidigare ordningen finner regeringen inte föreligga. Regeringen har därför i svaret till kommissionen förklarat sig beredd att överväga en sänkning av skatten på vin så att skatten per volymprocent på vin i den mest sålda kategorien överensstämmer med skatten per volymprocent på starköl.

Systembolagets detaljhandelsmonopol är ett viktigt alkoholpolitiskt instrument för att Sverige även fortsättningsvis skall kunna ha en kontrollerad och ansvarsfull försäljning av alkohol. En sänkning av skatten på vin kan motverka att andra inköpsmönster permanentas och att en ökad illegal handel av vin etableras. I en kommande situation då det råder fri införsel av alkoholdrycker kommer det att bli viktigare än någonsin att Systembolagets monopol finns kvar. Vid en samlad alkoholpolitisk bedömning framstår därför en mindre sänkning av skatten på vin som acceptabel.

Den 12 juni 2001 beslutade kommissionen att sända ett motiverat yttrande till Sverige i detta ärende. Om en tillfredsställande ändring av de svenska skattebestämmelserna inte gjorts inom två månader efter mottagandet av det motiverade yttrandet, får kommissionen överlämna ärendet till EG-domstolen. För att undvika en domstolsprocess föreslår regeringen att skatten på vin med en alkoholhalt mellan 2,25 och 15 volymprocent sänks med 18,8 procent från och med den 1 december 2001. Skatten på andra jästa drycker än vin eller öl (t.ex. cider) sänks på samma sätt som skatten på vin, eftersom denna grupp av produkter enligt gällande EG-direktiv på alkoholskatteområdet skall beskattas på samma sätt som vin (rådets direktiv 92/83/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker, EGT L 316, 31.10.1992 s. 21, Celex 392L0083).

I lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel finns regler om skatteuttag vid privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror utöver angivna införselmängder. I lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. finns även regler om skatt och tull vid viss privat import av alkoholdrycker och tobaksvaror. Skattebeloppen i dessa lagar skall motsvara den skatt som normalt betalas i Sverige. Skattebeloppen bör därför justeras så att de överensstämmer med den skatt på vin och andra jästa drycker än vin eller öl som föreslås gälla från den 1 december 2001.

Alkoholinspektionen, Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen, Riksskatteverket, Tullverket och Systembolaget AB har inte haft något att invända mot förslaget att sänka skatten på vin. *Alkoholinspektionen* anför dock att det i förslaget borde redovisas de alkoholpolitiska effekterna av en sänkning av vinskatten. Det borde även anges vilka försäljningsprognoser för vin som ligger bakom de ekonomiska beräkningarna. *Folkhälsoinstitutet* påpekar att det har fått i uppdrag att följa utvecklingen av alkoholkonsumtion och alkoholskador och att institutet i detta sammanhang bör beakta eventuella konsekvenser av den föreslagna skatteändringen.

Enligt regeringens uppfattning bör Folkhälsoinstitutet inom ramen för sitt uppdrag även beakta eventuella konsekvenser ur ett folkhälsoperspektiv av den föreslagna skatteändringen.

Regeringen avser att i budgetpropositionen för år 2002 och tilläggsbudgeten för 2001 föreslå att ytterligare resurser tillförs arbetet mot alkoholens skadeverkningar. Resurserna, som bland annat avser insatser för barn till alkoholmissbrukare, avsätts inom ramen för den befintliga nationella handlingsplanen för att förebygga alkoholskador (prop. 2000/01:20, bet. 2000/01:SoU8, rskr. 2000/01:144) som för närvarande uppgår till 450 miljoner kronor. Regeringen har preliminärt beräknat att ytterligare 100 miljoner kronor skall avsättas för detta ändamål under år 2001 till år 2003. Totalsumman blir därmed 550 miljoner kronor.

5 Effekter för de offentliga finanserna, m.m.

Effekterna för de offentliga finanserna uppkommer på grund av den sänkta punktskattesatsen. I tabellen nedan redovisas olika slag av effekter för offentlig sektor. Bruttoeffekten motsvaras av den sammanlagda förändringen i intäkterna från såväl punktskatt som mervärdesskatt räknat på 12 månader. Vid beräkningen av den varaktiga nettoeffekten beaktas även de indirekta effekter på offentliga utgifter och andra skatteintäkter till följd av förändringar i KPI.

Av beräkningen framgår att den totala budgetförsvagningen uppgår till -0,05 mdkr år 2001 och till -0,57 mdkr år 2002. De motverkande indirekta effekterna, som slår igenom först år 2003, medför att den varaktiga nettoeffekten på det offentlig-finansiella saldoutöverskottet uppgår till -0,47 mdkr.

I normalfallet skall åtgärder på skatteområdet åtföljas av förslag till finansiering. Enligt de principer som gäller i budgetarbetet skall skattebortfall på områden med en tydlig utgiftsområdesanknytning finansieras genom minskade offentliga utgifter. I detta fall saknas dock en tydlig utgiftsområdesanknytning och åtgärden har en mer allmän karaktär. En-

ligt de bedömningar som lämnats i 2001 års ekonomiska vårproposition ryms dock den redovisade budgetförsvagningen inom det beräknade överskottet i de offentliga finanserna utan att det fastlagda saldomålet påverkas. Mot denna bakgrund lämnar inte regeringen nu något förslag till finansiering utan återkommer vid behov till denna i budgetpropositionen för 2002.

Offentlig-finansiella effekter vid sänkt punktskatt på vin per den 1 december 2001

	Brutto- effekt	2001	2002	2003	Varaktig netto- effekt
Vin					
punktskattesänkning	-0,57	-0,05	-0,57	-0,47	-0,47

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 juni 2001

Närvarande: statsråden Hjelm-Wallén, ordförande, Thalén, Ulvskog,
Lindh, Sahlin, von Sydow, Östros, Engqvist, Rosengren, Larsson, Lejon,
Lövdén, Ringholm, Bodström

Föredragande: Ringholm

Regeringen beslutar proposition 2000/01:144 Skatten på vin